

Sygn. akt V U 3195/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku Z. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 13 listopada 2014 r.

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 13 listopada 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. O. prawo do emerytury od dnia 14 października 2014 roku,

II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Sygn. akt VU 3195/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 13 listopada 2014 r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 października 2014r. odmówił Z. O. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, powołując się na art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, iż wnioskodawca nie spełnia przesłanki posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w dniu wejścia w życie ustawy (01 styczeń 1999r.) udowodnił 30 lat i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okresy nieskładkowe 8 miesięcy i 29 dni oraz udowodnił 2 lata i 5 miesięcy okresu pracy w warunkach szczególnych (okres od 01 marca 1974r. do 31 lipca 1976r.) wobec wymaganych 15 lat. Zakład nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) Spółdzielnia (...) na podstawie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 21 sierpnia 2009r. w okresach: od 01 września

1964r. do 06 października 1968r., od 19 października 1968r. do 23 kwietnia 1969r., od 03 maja 1971r. do 14 czerwca 1973r., od 01 kwietnia 1977r. do 14 listopada 1988r., od 16 listopada 1989r. do 04 maja 1990r., gdyż z przedłożonych dokumentów wynikają rozbieżności co do zajmowanych stanowisk pracy. W powołanym świadectwie widnieje zapis, iż w w/w okresach wnioskodawca pracował jako ciastkarz, natomiast z przedłożonych dokumentów (świadectw pracy i zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej) wynika, iż w tym czasie wnioskodawca był zatrudniony jako uczeń zawodu, cukiernik, kierownik ciastkarni. Po przedłożeniu prawidłowych dokumentów zawierających informację o czasookresach zatrudnienia na poszczególnych stanowiskach, wniosek skarżącego zostanie ponownie rozpatrzony.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca Z. O. domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. Wskazywał, że organ rentowy bezpodstawnie nie uznał mu do okresów pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione.

Sąd ustalił:

Z. O., ur. (...), z zawodu cukiernik.

Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 30 lat i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 2 lata i 05 miesięcy stażu w szczególnych warunkach. Nie przystąpił do OFE. W dniu składania wniosku osiągnął wiek 60 lat.

(bezsporne)

W okresach od 01 września 1964r. do 06 października 1968r., od 19 października 1968r. do 23 kwietnia 1969r., od 03 maja 1971r. do 14 czerwca 1973r., od 01 kwietnia 1977r. do 14 listopada 1988r., od 16 listopada 1989r. do 04 maja 1990r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w L., w której stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wypieku pieczywa na stanowisku ciastkarza. Od 01 września 1964r. wnioskodawca uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej w L. o kierunku cukierniczym i odbywał praktykę ciastkarską w (...) Zakładach Gastronomicznych. Była to szkoła wieczorowa dla pracujących, nauka odbywała się dwa, trzy dni, w pozostałe dni wnioskodawca pracował na pierwszej zmianę, w wymiarze 6 godzin dziennie. Po ukończeniu szkoły kontynuował naukę w Technikum (...) we W. na wydziale Zaocznym i pracował na stanowisku ciastkarza w piekarni przy ulicy (...), a od 29 października 1981r. powierzono mu stanowisko kierownika ciastkarni w piekarni przy ulicy (...). W dniu 10 marca 1973r. skarżący zdobył tytuł mistrza w zawodzie cukiernik ciastkarz.

Na stanowisku ciastkarza wnioskodawca brał udział w całym procesie produkcyjnym, począwszy od rozpalania w piecu węglowym, pobieraniu surowców do produkcji, wyrabianiu ciasta, jego formowaniu, układaniu na blachy, przenoszeniu do pieca i dekorowaniu lukrem, kremem, pudrem. Z tytułu pracy w warunkach szkodliwych ubezpieczony otrzymywał dodatek finansowy i mleko.

Na stanowisku kierownika ciastkarni wnioskodawca odpowiadał za jakość produkcji. Nadzorował prawidłowość przebiegu procesów technologicznych oraz przestrzegania obowiązujących receptur przez podległych pracowników; odpowiadał za stan, zużycie i jakość surowców podstawowych używanych do produkcji, za stan maszyn, urządzeń, pieców i ich bieżącą konserwację; stan opału i wyrobów gotowych; przyjmował wykonaną produkcję z poszczególnych zmian pod względem ilościowym i jakościowym; odpowiadał za dyscyplinę pracy i wydajność pracowników oraz za każdorazową wysyłkę i dostawę wyrobów ciastkarskich.

dowód: w aktach ubezpieczeniowych, t. III- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, k. 11,23; t.I- świadectwa pracy, k. 4,8;

- akta osobowe z zatrudnienia wnioskodawcy w (...)w L.;

-zeznania świadków: H. K.- nagranie audio-video-00:06:38-00:15:57; K. P.- nagranie audio-video-00:16:02-00:20:49; W. S.- nagranie audio-video-00:21:08-00:25:36; B. T.- nagranie audio-video-00:25:40-00:35:58; zeznania wnioskodawcy- nagranie audio-video-00:36:08-00:49:28.

Decyzją z dnia 13 listopada 2014 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

dowód :- akta ZUS , t. IV- decyzja ZUS z dnia 13 listopada 2014r., k. 14 .

Sąd zważył:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca wykazał 30 lat i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 2 lata i 5 miesięcy stażu w szczególnych warunkach, nie przystąpił do OFE, osiągnął wymagany wiek 60 lat. Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia powyższego warunku, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca wskazywał natomiast, że ma wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, bowiem jako taki należy uznać zakwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia.

Sąd podzielił stanowisko wnioskodawcy, iż posiada on wymagany, 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są okresy w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku i tylko praca wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia. Okresy pracy, o których mowa powyżej stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według

wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy - § 2 ust.2 Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r.. Przy czym dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa 1192/12, LEX nr 1240032; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1221/12, LEX nr 1294841). Do kognicji Sądu należy samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 910/12, LEX nr 1293579). Postępowanie sądowe o świadczenia emerytalno-rentowe regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego, które odmiennie niż w postępowaniu przed organem rentowym nie zawiera ograniczeń dotyczących postępowania dowodowego co oznacza, iż okoliczności, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków czy opiniami biegłych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 r., sygn. akt III AUa 291/12, LEX nr 1223240).

Na podstawie analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, akt ubezpieczeniowych, akt osobowych wnioskodawcy, zeznań świadków oraz wyjaśnień wnioskodawcy Sąd uznał, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w L. w okresach od 19 października 1968r. do 23 kwietnia 1969r., od 03 maja 1971r. do 14 czerwca 1973r., od 01 kwietnia 1977r. do 14 listopada 1988r., od 16 listopada 1989r. do 04 maja 1990r. na stanowisku ciastkarza w ciastkarni przy wypieku wyrobów cukierniczych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A, dziale X, pod poz.11 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. prace przy wypieku pieczywa; natomiast od momentu kiedy został kierownikiem ciastkarni od 29 października 1981r. wykonywał prace polegające na nadzorze nad pracami związanymi z wypiekiem pieczywa ujęte w dziale 14 pod poz. 24 wykazu A załącznika do cytowanego rozporządzenia RM, tj. kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Sąd nie uznał pierwszego okresu zatrudnienia wnioskodawcy jako ucznia zawodu od 01 września 1964r. do 06 października 1968r., bowiem nie wykonywał wówczas pracy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy na stanowisku ciastkarza skarżący brał udział w całym procesie produkcyjnym, począwszy od rozpalania w piecu węglowym, pobieraniu surowców do produkcji, wyrabianiu ciasta, jego formowaniu, układaniu na blachy, przenoszeniu do pieca i dekorowaniu lukrem, kremem, pudrem. Ze względu na zapylenie i pracę w wysokiej temperaturze skarżący pobierał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, a fakt wykonywania tego rodzaju pracy został również potwierdzony przez pracodawcę w wystawionym w dniu 21 sierpnia 2009r. świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Natomiast na stanowisku kierownika ciastkarni odpowiadał za cały proces produkcyjny w piekarni, począwszy od dozoru nad jakością surowców używanych do produkcji aż do finalnego dostarczenia gotowych wyrobów do poszczególnych sklepów.

Mając zatem na uwadze okres pracy w szczególnych warunkach uznany przez Sąd z okresem uznanym przez organ rentowy wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999r. posiada 15 lat i 7 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego w pkt. I wyroku zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 13 listopada 2014 r., znak (...) w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy Z. O. prawo do emerytury od dnia 14 października 2014 r. tj. od złożenia wniosku;

W punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia. Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego

świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zgodnie z art.118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego – art.118 ust.1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żądanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Dopiero bowiem w wyniku analizy akt osobowych, przesłuchania świadków oraz wyjaśnień wnioskodawcy możliwe było dokonanie oceny charakteru prac wykonywanych przez skarżącego w spornym okresie zatrudnienia i zakwalifikowania tych prac według obowiązującego wykazu A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dokumenty, które wnioskodawca przedłożył przed organem rentowym mogły budzić wątpliwości co do faktycznego charakteru spornego zatrudnienia i organ nie mógł tego samodzielnie rozstrzygnąć.

Reasumując, Sąd uznał, iż - wydając decyzję w dniu 13 listopada 2014 r. - organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. W tym stanie rzeczy, Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.